21/01/2023

Θραψανό: Εδώ κατασκευάζονται τα πιο διάσημα πιθάρια στον κόσμο

/ Παράδοση

Αποτελεί μια παράδοση που χάνεται μέσα στο χρόνο και διατηρείται μέχρι σήμερα. Στο μικρό χωριό του Δήμου Μινώα Πεδιάδος – το Θραψανό-, από γενιά σε γενιά η κατασκευή κεραμικών και δη πιθαριών, είναι η τέχνη που περνάει από τον πρεσβύτερο στο νεότερο. Μια τέχνη ξακουστή, αφού τα θραψανιώτικα πιθάρια, ταξιδεύουν σε όλο τον κόσμο και έχουν παντού θαυμαστές.

Ο ιδιοκτήτης εργαστηρίου Κεραμικής στο Θραψανό **Ανδρέας Δοργιομανωλάκης** αναφέρει ότι η σύνδεση τού τόπου με την τέχνη του αγγειοπλάστη, είναι μέχρι σήμερα ζωντανή, αν και οι νεότερες γενιές δεν δείχνουν να επιθυμούν να ασχοληθούν επαγγελματικά με την κατασκευή των ξακουστών θραψανιώτικων πιθαριών. Ο ίδιος ασχολείται όπως είπε από 15 ετών, έχοντας αγαπήσει μέσω του παππού του, την μυρωδιά του χώματος και τη δημιουργία μέσα από αυτό.

«Θυμάμαι από παιδί να βλέπω με ενδιαφέρον και λαχτάρα την διαδικασία της κατασκευής πιθαριών. Αγάπησα αυτή την τέχνη και ασχολήθηκα με αυτή κι αυτό

είναι το πρώτο βήμα για να καταφέρεις να σταθείς σε αυτό το χώρο, να αγαπήσεις αυτό που κάνεις» ανέφερε ο κ. **Δοργιομανωλάκης.**

Το Θραψανό αποτελεί όπως είπε στο ΑΠΕ-ΜΠΕ ο πρόεδρος του **Πολιτιστικού Συλλόγου Θραψανού Γιώργος Μαυραντωνάκης**, το μεγαλύτερο κέντρο κεραμικής στην **Κρήτη,** με τεχνίτες που συνδέθηκαν με δεσμούς αγάπης με την τέχνη τους, την οποία υπηρετούν μέχρι σήμερα με σεβασμό στην παράδοση, ενώ σε δύσκολες εποχές κράτησαν ζωντανή την οικονομία του χωριού.

«Η αγγειοπλαστική ως παράδοση στον τόπο μας έχει ιστορία από το 1598 όπως μαρτυρούν τα γραπτά στοιχεία που υπάρχουν, ενώ μέχρι και τη δεκαετία του 1970, τα εργαστήρια ήταν περισσότερα από 150. Σε δύσκολες εποχές, η αγγειοπλαστική και τα φημισμένα πιθάρια, αποτελούσαν δυναμικό κομμάτι για την οικονομία της περιοχής, καθώς απασχολούνταν εκατοντάδες νέοι και μεγαλύτερης ηλικίας τεχνίτες» ανέφερε ο κ. Μαυραντωνάκης που πρόσθεσε ότι παλιότερα, οι τεχνίτες ή αλλιώς «βεντεμάρηδες», από τον Μάιο έως τον Σεπτέμβριο επισκέπτονταν περιοχές που είχαν «βεντέμα» δηλαδή αυξημένη αγροτική παραγωγή και εκεί ακριβώς έστηναν τα υπαίθρια εργαστήρια τους και έφτιαχναν τα πιθάρια τους.

«Δεν ήταν μόνο ότι σε αυτές τις περιοχές λόγω της αυξημένης σοδειάς υπήρχαν χρήματα, αλλά και το ότι λόγω ακριβώς της αυξημένης σοδειάς, υπήρχε μεγαλύτερη ανάγκη για πιθάρια αφού έπρεπε αυτή τη σοδειά να την αποθηκεύσουν» πρόσθεσε ο κ. **Μαυραντωνάκης,** ο οποίος ανέφερε ότι στο Θραψανό σήμερα υπάρχουν 17 ενεργά εργαστήρια κεραμικής.

Αναφερόμενος στην τέχνη και πώς την υπηρετούν σήμερα, ο πρόεδρος του Συνεταιρισμού Αγγειοπλαστών Θραψανού «Μίνως» Μιχάλης Πλουμάκης, εξήγησε ότι σε αντίθεση με το παρελθόν, τα εργαστήρια πλέον λειτουργούν όλο τον χρόνο και υπάρχουν σταθερές εγκαταστάσεις, όπως επίσης και μέσα που κάνουν την δουλειά τους ευκολότερη, χωρίς όμως να αλλάζουν την τεχνική για την κατασκευή των πιθαριών.

«Οι τροχοί πλέον είναι ηλεκτρικοί, η εξόρυξη για να πάρουμε το χώμα γίνεται με μηχανήματα και το στέγνωμα μπορεί να γίνει σε κλειστούς χώρους που έχουμε ειδικούς μύλους. Κατά τα λοιπά όμως, έχουμε κρατήσει όσα μάθαμε από τους παλιούς και αυτή την τεχνική εφαρμόζουμε μέχρι σήμερα» εξήγησε στο ΑΠΕ-ΜΠΕ ο κ. **Πλουμάκης,** τονίζοντας ότι η φήμη των πιθαριών εδώ και χρόνια, έχει περάσει τα σύνορα της χώρας, αφού το 80% της παραγωγής τους φεύγει σε παραγγελίες στο εξωτερικό.

«Επί της ουσίας τα πιθάρια που κατασκευάζουμε, φεύγουν για το εξωτερικό, με τους Άγγλους να είναι από τους πιο φανατικούς θαυμαστές των πιθαριών που κατασκευάζουμε. Όμως, τα τελευταία χρόνια έχουν πολύ δυναμικά μπει στις χώρες που εξάγουμε κεραμικά και κυρίως πιθάρια ή γλάστρες, χώρες της Ευρώπης αλλά και η Αμερική, η Αυστραλία και άλλες» είπε ο κ. Πλουμάκης που διευκρίνισε ότι στόχος είναι να μπορέσουν όσο το δυνατόν περισσότεροι νέοι άνθρωποι να ασχοληθούν με την τέχνη.

«Ο αριθμός των πιθαριών που κατασκευάζουμε εξαρτάται άμεσα από το πλήθος των ατόμων που ασχολούνται με αυτό. Αν υπάρχουν χέρια, μπορείς να κατασκευάσεις περισσότερα, αν δεν υπάρχουν χέρια όμως, οι δυνατότητες είναι περιορισμένες» ανέφερε ο κ. **Πλουμάκης** που διευκρίνισε ότι αυτό που ξεχωρίζουν όσοι αγαπούν το θραψανιώτικο πιθάρι, είναι η μοναδικότητα του.

Στην ποιότητα των θραψανιώτικων πιθαριών αναφέρθηκε και ο κ. Δοργιομανωλάκης, που θέλοντας να εξηγήσει περισσότερο την αξία τους είπε *«ότι είναι φτιαγμένα με μια τεχνική που στο πέρασμα των χρόνων αντί να φθείρονται, παλιώνουν και γίνονται ακόμη καλύτερα... όπως συμβαίνει και με το καλό κρασί».*

Ως προς τον στόχο που δεν είναι άλλος από το να παραμείνει ζωντανή η παράδοση της αγγειοπλαστικής στην περιοχή, όπως τόνισε ο πρόεδρος του Πολιτιστικού Συλλόγου Θραψανού, κάθε χρόνο γίνονται σεμινάρια σε νέους «για να μη χαθεί η παράδοση και η τέχνη που έκανε γνωστό τον τόπο», ενώ εδώ και δεκαετίες κάθε Ιούλιο, πραγματοποιείται στην περιοχή η *«Γιορτή του Θραψανιώτη Αγγειοπλάστη».*